

hnd/4

WELSH BOARD OF HEALTH
RECEIVED
10 OCT 1957

CYNGOR DOSBARTH GWLEDIG | PENLLYN.

ADRODDIAD

RDC.

Y

SWYDDOG MEDDYGOL

ar

GYFLWR IECHYD Y DOSBARTH

am

1956.

Mr. Cadeirydd a Boneddigion,

Cyflwynaf i chwi adroddiad am y flwyddyn yn diweddu 31ain. Rhagfyr 1956:-

Amcangyfrif y Cofrestrydd Cyffredinol o'r boblogaeth am y flwyddyn oedd 2860, (10 yn fwy na'r flwyddyn flaenorol).

Nifer y genedigaethau byw-anedig oedd 57 (20 yn fwy nag yn 1955) ac nid oedd marwolaeth o dan blwydd oed.

Nifer y marwolaethau oedd 33 (3 yn fwy nag yn 1955).

Nifer o farwolaethau oddiwrth canser oedd 2 (8 yn 1955).

Nid oedd yr un marwolaeth nac ychwaith achos newydd o Ddarfodedigaeth yr ysgyfaint.

Yr oedd ychydig o achosion o'r frech goch yn ystod y flwyddyn.

Mae safleoedd gwersyllau a charafannau yn cynyddu ac yn ychwanegu at broblemau ieched, a rhaid fydd rhoddi mwy o sylw iddynt yn y dyfodol.

Dymunaf ddiolch i Mr. D.J. Jones yr Arolygydd Iechyd a'r Swyddogion eraill am eu cyd-weithrediad yn ystod y flwyddyn.

Yr eiddoch,

E. Richards.

ADRODDIAD BLYNYDDOL SWYDDOG MEDDYGOL Y CYNGOR AM 1956.

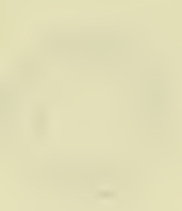
CYFFREDINOL.

Arwynebedd y Dosbarth:	98,469 o aceri.
Gwerth Trethiannol:	£13,020
Poblogaeth (Ffigyrau'r Cofrestrydd Cyffredinol):	2,860
Nifer y tai annedd:	906
Cyfanswm treth geiniog yn y bunt.	£48. 7. 10.

GENEDIGAETHAU.

Byw a marwanedig:	58
Bywanedig:	57
Marwanedig:	1
Genedigaethau yn ol mil o boblogaeth:	19.93

A

THE

OF

THE

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

OF

Bywanedig:	<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>	<u>Cyfanswm</u>
Cyfreithlon:	27	29	56
Anghyfreithlon:	1	-	1

MARWOLAETHAU.

	<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>	
Cyfanswm: 33	21	12	
Marwolaethau yn ol mil o'r boblogaeth:			11.54
Y ffigur am 1955:			10.53

Marwolaethau plant dan flwydd oed:-	<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>	<u>Cyfanswm</u>
Cyfreithlon:	0	0	0
Anghyfreithlon:	0	0	0

Marwolaethau plant yn ol mil o enedigaethau: 0
(Y ffigurau am 1955) 0

Marwolaethau plant cyfreithlon yn ol mil o enedigaethau: 0

Marwolaethau plant dan bedair wythnos oed:-	<u>Gwryw</u>	<u>Benyw</u>	<u>Cyfanswm</u>
Cyfreithlon:	0	0	0
Anghyfreithlon:	0	0	0

Marwolaethau namau (Ynglyn a beichiogi a geni plant) 0

Marwolaethau o'r canser: 2
(Yn ol mil o'r boblogaeth) .70

Marwolaethau oddiwrth Ddarfodedigaeth 0
(Yn ol mil o'r boblogaeth) 0

GWASANAETH IECHYD.

1. SWYDDOGION IECHYD.

Un Swyddog Meddygol.
Un Arolygydd Iechyd.

2. CYFLEUSTERAU LABORDY.

Dwr: Dadansoddiad conegol gan y Dadansoddwr Cyhoeddus yng Nghaer.
Arolygu bacteriologaid gan Labordy Iechyd y Cyhoedd, Conwy.

Llaeth: Profion am lendid, ansawdd cadw a darfodedigaeth gan Labordy Iechyd y Cyhoedd, Conwy. (Ni chodir unrhyw dal ar yr Awdurdod Lleol am y profion hyn ar laeth).

3. CYFLEUSTERAU AMBIWLANS.

Nid oes gorsaf ambiwlans yn y cylch.

4. CLINIGAU LLESIANT PLANT.

Cynhelir clinig ddwywaith y mis yn Yr Hafan, Bala.

5. CLINIGAU DARPAE GENI.

Cynhelir clinig o'r fath unwaith yn y mis yn yr Aelwyd yng Nghorwen.

6. CLINIG ORTHOPAEDIG.

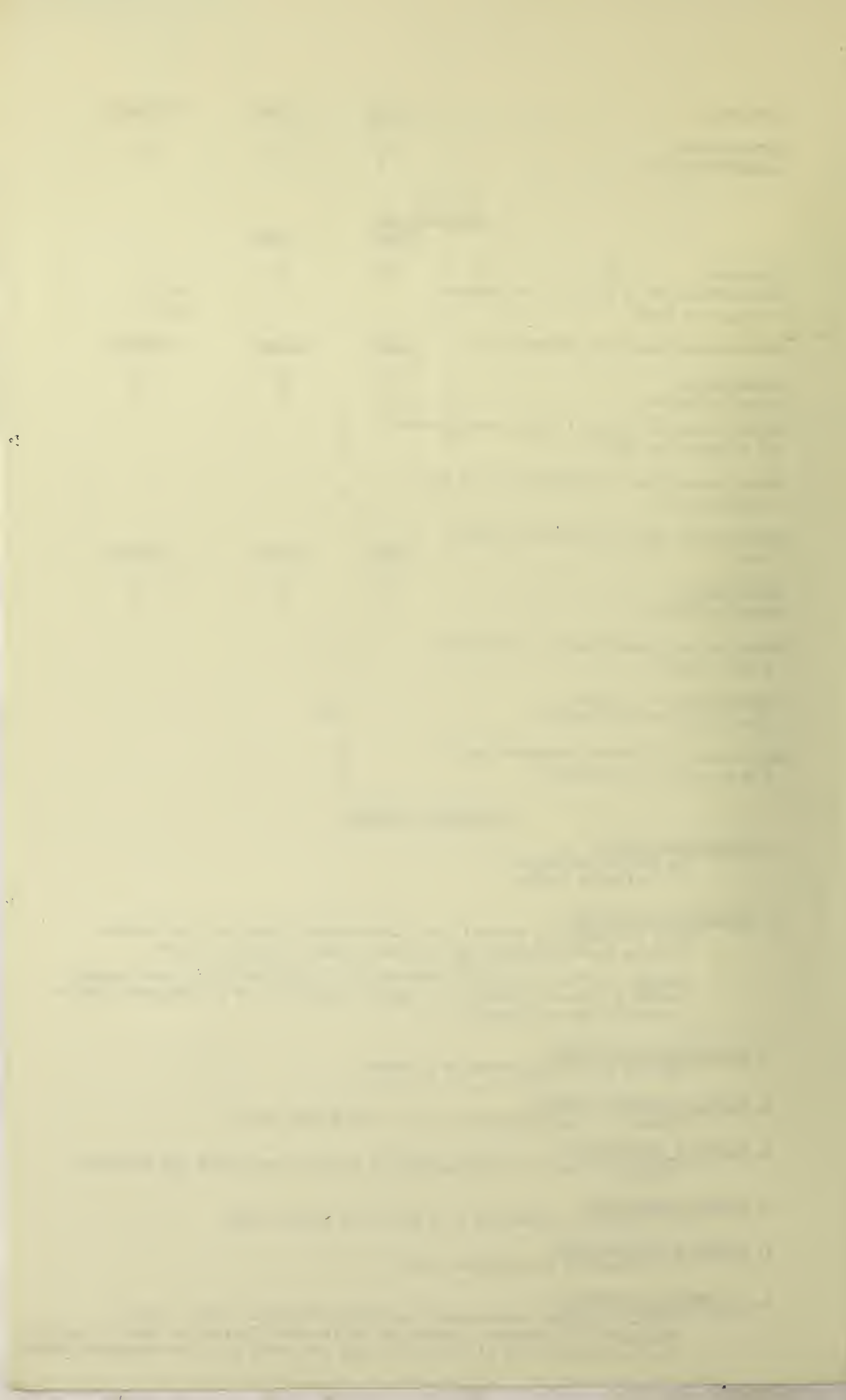
Fo'i cynhelir ddwywaith yn y mis yn Yr Hafan, Bala.

7. CLINIG DARFODEDIGAETH:

Pob pythefnos yn Plasyndre ,Bala.

8. ATALHEINTIO DIPHTHERIA:

Trefnir ar gyfer atalheintio gan Swyddog Meddygol y Sir. Ceir atalheintio ar fabaned a phlant yn yr Ysgolion Gynradd yn gysod a nynyech. Rhoddir derbyniad da i'r trefniant hwn gan rieni yn y Dosbarthiadau Gwledig

9. YSBYTAI.

Nid oes yr un ysbyty o fown tiriogaeth y Cyngor Dosbarth.

10. AFIECHYDON HEINTUS.

Cyfanswm yr Afiechydon Heintus (heblaw Darfodedigaeth) a wnaed yn hysbys yn ystod y flwyddyn: 6

Y Twymyn Goch	-	1
Twymyn y Perfedd	-	0
Y Pas	-	1
Y Frech Goch	-	4
Parllys llyn	-	0

DARFODEDIGAETH.

		<u>Gwryw.</u>	<u>Achosion Newydd.</u> <u>Benyw.</u>	<u>Cyfanswm.</u>
Ysgyfeiniol	-	0	0	0
Anysgyfeiniol	-	0	0	0

MARWOLAETHAU O ACHOS DARFODEDIGAETH.

Ysgyfeiniol	-	0	0	0
Anysgyfeiniol	-	0	0	0

ACHOSION MARWOLAETHAU.

1956.

		<u>Gwryw.</u>	<u>Benyw.</u>
Darfodedigaeth yr Ysgyfaint	-	0	0
Parllys llyn	-	0	0
Canser Ystumog	-	0	0
Canser yr Ysgyfaint	-	1	0
Canser y Fron	-	0	0
" (Safleoedd eraill)	-	0	1
Anafau llestriog cyfundrefn y nerfau.	-	5	1
Afiechyd rhydweliâu'r galon	-	1	1
Gorbwys gyda chlefyd y galon	-	0	0
Clefydau eraill y galon	-	5	6
Clefydau cychredol eraill	-	0	1
Anwydwst	-	0	0
Llid yr ysgyfaint	-	1	0
Bronceitis	-	1	0
Clefydau eraill y gyfundrefn anadlu	-	1	0
Casgliad ar yr ystumog a'r perfeddyn bach.	-	1	0
Llid yr ystumog, y coluddion a'r dolur rhydd	-	0	0
Llid yr elwlo	-	1	0
Gordyfiant y chwaraen wrth enau'r bledren.	-	3	0
Afiechydon eraill	-	0	1
Danweiniau gan foduron	-	0	0
Pob danwain arall	-	1	1
		<u>21</u>	<u>12</u>

DEDDF CYMORTH GWILADOL 1948.

Ni bu yr un achos o dan Adran 47 o'r Ddeddf hon yn ystod y flwyddyn.

ADRODDIAD ar Ymchwiliadau a wnaed yn ystod y Flwyddyn gan yr Arolygydd Iechyd, Mr. D.J.Jones.

1. TAI.

Nifer o ymweliadau.

(a)	Tai annodd.	449
(b)	Fferndai.	273

Digitized by the Internet Archive
in 2016 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b28871236>

Diffygion.

Rhybuddion cyntaf yn cynwys llythyrau. 181

Rhybuddion terfynol.

(a)	Dan y Ddeddfau Iechyd.	18
(b)	Dan y Ddeddfau Tai.	2

Y mae'r Cyngor eisoes wedi penderfynnu cario allan y gwaith angenrheidiol mewn 8 achos yn lle'r perchnog.

Gorlenwi mewn tai. 1

2. GWELLIANNAU Mewn Tai.

Nifer o geisiadau cynradwywyd dan Ddeddf Tai 1949. 6

Nifer o gynlluniau cwblhawyd dan y Ddeddf Tai 1949. 5

Nifer o gynlluniau at wella Tai Ffermydd dan y Ddeddf Ffermio Mynyddig a gynradwywyd yn ystod y flwyddyn. 10

3. Tai Newydd.

Ni chodwyd un ty Cyngor newydd yn ystod y flwyddyn ond cwblhawyd tri ty newydd yn ardal y Parc.

Anfantais nawr i'r Cyngor oedd penderfyniad y Llywodraeth i beidio rhoddi cymorthdal at godi tai newydd. Mae wir angen tai newydd i gymeryd lle yr hen dai sydd yn mynd o flwyddyn i flwyddyn heb yr un adgyweiriad. Pan fydd y tai yma yn mynd yn hollol anaddas i fyw ynddynt symudaf y trigolion i ardal arall. Pe buasai tai gwell ar eu cyfer, mwy na thebyg mae aros yn eu cynhefin a wnaent.

Hefyd rhaid ystyried effaith codi tai Cyngor newydd mewn ardal. Er yr holl ddiffygion a ddychmygir sydd yn perthyn i dai Cyngor, maent yn codi safon tai yr ardal. Yn y manau lle mae'r Cyngor wedi codi tai newydd yno fe welir welliannau mewn tai preifat. Fe welir effaith methu codi tai yn plwyf Llanfor a Llangower lle nad oes bron dim gwelliannau yn cael eu gwneud.

4. Bwyd a Chyffuriau 1955.

Yn ystod y flwyddyn daeth Rheolau Glanweithdra wrth Ymdrin a Bwyd i rym. Er dod ac amodau y Ddeddf a'r Rheolau i sylw pawb ac sydd yn ymdrin a bwyd, ymwelwyd a phob siop a gwesty yn y Dosbarth. Gadawyd copi o'r rheolau yn rhob lle a tynwyd sylw y perchnogion at yr hyn oedd yn angenrheidiol er mwyn cadw'r rheolau. Yn ystod y flwyddyn gosodwyd cyfleusterau ymolchi mewn tair siop yn y Dosbarth.

5. Siop Gig.

Nid oes ond un siop gig yn yr ardal. Daw gwerthwyr cig mewn faniau i'r dosbarth o Bala a trefi eraill.

6. Samplau Llaeth.

Samplau o'r ysgolion.	9
Samplau eraill.	3
Pob un yn foddhaol.	

7. Samplau Dwr.

Samplau o weithfeydd dwr y Cyngor.	10
Samplau eraill.	32

Nifer o samplau dwr anfoddhaol:	11
(a) O weithfeydd dwr y Cyngor.	2

Un yn Capel Celyn. Y diffyg yma ydyw fod y darddell yn agored i lygredd a dwr y wyneb.

(b) Rhosygwalia.

Nid ydyw y dwr yma o ansawdd bur ac ni chafwyd un sampl erioed yn hollol foddhaol.

8. CYSYLLTIADAU IAWR NEWYDD.

Y mae gwaith dwr Llanuwchllyn bron wedi ei orffen. Ar wahan i'r pentref ychydig sydd eto wedi cymeryd mantais o'r cyfleustra yma.

9. DEILDF DIFA PLA 1949.

Gwneir ymweliadau yn rheolaidd a'r holl ddosbarth a rhoddir triniaeth lle mae eisiau.

Nifer ymweliadau.

Ffermydd	418.
Eraill.	237.

Cyflogir un swyddog rhan anser ar y gwaith yma, ac mae yn cymeryd y nyfyriwr gydag ef er mwyn rhoddi hyfforddiant iddo.

10. POBDAI BARA.

Un pobty sydd yn y dosbarth ac ymwelir a hon yn rheolaidd.

11. ERAILL.

Tai Pryfedog	Din.
Samplau hufen ia.	Din.
Samplau bwydydd eraill.	Din.

